

Права та обов'язки водія ТЗ у разі причетності до ДТП

Права та обов'язки водія ТЗ у разі причетності до ДТП

тема 5

Поняття ДТП

Дорожньо-транспортна пригода - подія, що сталася під час руху транспортного засобу, внаслідок якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки (п.1.10 ПДР).

Дорожньо-транспортна пригода - подія, що сталася під час руху дорожнього транспортного засобу, внаслідок якої загинули або зазнали травм люди чи заподіяна шкода майну (п.6 ч.1 ст.2 КЦЗУ).

Ознаки:

- 1) подія трапилася виключно під час руху транспортного засобу;
- 2) внаслідок події настали небезпечні наслідки:
 - пошкодження майна;
 - травмування людини (людей);
 - загибель людини (людей).

Правові наслідки:

- 1) кримінальне провадження на підставі ст.ст.286, 286¹ КК України, відкривається за умови, що такі дії спричинили середньої тяжкості або тяжке тілесне ушкодження потерпілому або його смерть;
- 2) провадження у справах за ознаками адміністративного правопорушення (на підставі ст.124 КУпАП);
- 3) складання водіями європротоколу без виклику поліції.

Алгоритм дій водія при ДТП

1) Зберігати спокій та виконувати вимоги п.2.10 ПДР.

2) Зупинити ТЗ на місці ДТП, увімкнути аварійну сигналізацію, встановити знак аварійної зупинки, не переміщати ТЗ і предмети, що мають причетність до пригоди.

Залишення місця дорожньо-транспортної пригоди - дії учасника дорожньо-транспортної пригоди, спрямовані на приховання факту такої пригоди або обставин її скоєння, які спричинили необхідність проведення поліцейськими заходів щодо встановлення (розшуку) цього учасника та (або) розшуку транспортного засобу (п.1.10 ПДР).

Стаття 122⁴. Залишення місця дорожньо-транспортної пригоди

Залишення водіями транспортних засобів, іншими учасниками дорожнього руху на порушення встановлених правил місця дорожньо-транспортної пригоди, до якої вони причетні, - тягне за собою накладення штрафу в розмірі двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або позбавлення права керування транспортними засобами на строк від одного до двох років, або адміністративний арешт на строк від десяти до п'ятнадцяти діб.

Алгоритм дій водія при ДТП

3) У разі наявності потерпілих **надати їм домедичну допомогу і викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги**, а в разі відсутності можливості вжити зазначених заходів **звернутися по допомогу до присутніх і відправити потерпілих до закладу охорони здоров'я**.

У разі неможливості виконати вказані дії, **відвезти потерпілого до найближчого лікувального закладу своїм ТЗ**, попередньо зафіксувавши розташування слідів пригоди, а також положення ТЗ після його зупинки; у лікувальному закладі повідомити своє прізвище та номерний знак ТЗ (з пред'явленням посвідчення водія або іншого документа, який посвідчує особу, реєстраційного документа ТЗ) і **повернутися на місце пригоди**.

Стаття 135 КК України передбачає відповідальність за залишення у небезпеці людини, у разі, коли особа сама поставила потерпілого в небезпечний для життя стан.

Стаття 136 КК України - за ненадання допомоги особі, яка перебуває в небезпечному для життя стані при можливості надати таку допомогу або неповідомлення про такий стан особи належним установам чи особам, якщо це спричинило тяжкі тілесні ушкодження або смерть.

Алгоритм дій водія при ДТП

4) **Повідомити про ДТП** орган чи уповноважений підрозділ Національної поліції, чекати прибуття поліцейських.

5) **Знайти свідків** (записати прізвища та адреси очевидців), **зафіксувати на відео- і фото** усі можливі ракурси події, деталі та обставини.

6) **Вжити заходів для збереження слідів пригоди**, огороження їх та організувати об'їзд місця пригоди.

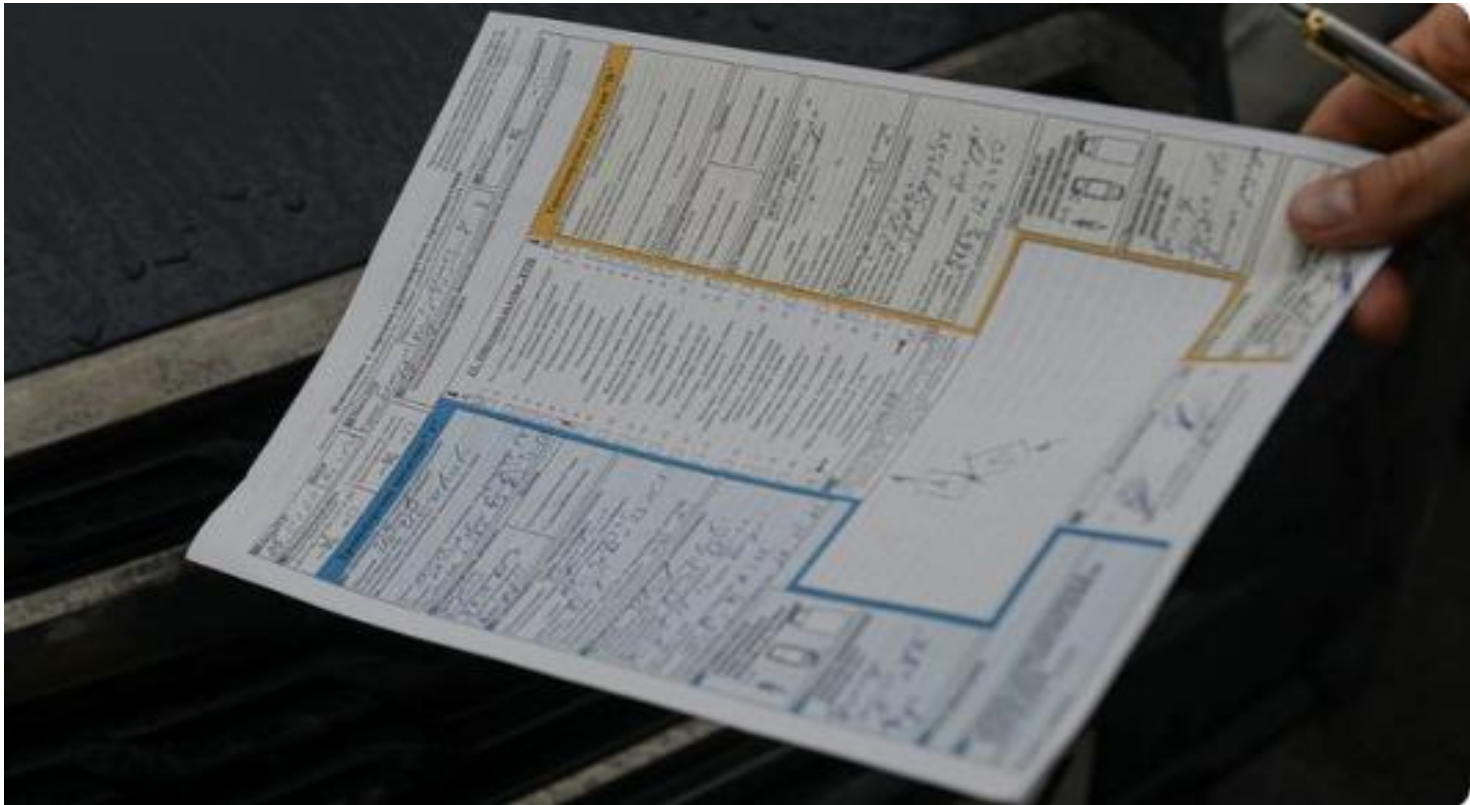
7) **Не вживати без призначення медичного працівника алкоголю, наркотиків, а також лікарських препаратів**, виготовлених на їх основі (крім тих, які входять до офіційно затвердженого складу аптечки).

Частина 4 ст.130 КУпАП передбачає відповідальність за вживання особою, яка керувала ТЗ, після дорожньо-транспортної пригоди за її участю алкоголю, наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів, а також лікарських препаратів, виготовлених на їх основі (крім тих, що входять до офіційно затвердженого складу аптечки або призначені медичним працівником).

8) скористатися **правом на правничу допомогу**.

9) **Повідомити страхову компанію** про настання страхового випадку.

Оформлення ДТП, внаслідок якої спричинено пошкодження майна

Оформлення ДТП, внаслідок якої спричинено пошкодження майна

Якщо внаслідок дорожньо-транспортної пригоди немає потерпілих та не завдано матеріальної шкоди третім особам, а транспортні засоби можуть безпечно рухатися, водії (за наявності взаємної згоди в оцінці обставин скоєного) можуть **прибути до найближчого поста або до органу Національної поліції для оформлення відповідних матеріалів**, попередньо склавши схему пригоди та поставивши підписи під нею (п.2.11 ПДР).

Учасники ДТП можуть не викликати поліцію, а зафіксувати обставини ДТП самостійно на місці за наступних умов:

- 1) за результатом ДТП відсутні травмовані (загиблі);
- 2) внаслідок ДТП не було завдано шкоди майну третіх осіб (тобто осіб, які не є безпосередніми учасниками ДТП);
- 3) всі водії - учасники ДТП мають чинні договори обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів (поліс чи іноземний страховий сертифікат «Зелена картка»);
- 4) між учасниками ДТП немає спорів щодо оцінки ситуації, яка сталася;
- 5) у водіїв відсутні ознаки алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або перебування під впливом лікарських препаратів, що знижують увагу та швидкість реакції;
- 6) всі водії - учасники ДТП згодні на те, щоб оформити ДТП за європротоколом без виклику поліції.

У разі невиконання хоча б однієї з зазначених умов, виклик відповідного підрозділу Національної поліції для оформлення ДТП є обов'язковим.

Оформлення ДТП, внаслідок якої спричинено пошкодження майна

Механізм спрощеного оформлення ДТП запроваджено в Україні з 19 вересня 2011 року, коли вступив в силу Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо дорожньо-транспортних пригод та виплати страхового відшкодування» від 17.02.2011 №3045-VI.

Європротокол може заповнюватися як **в паперовому вигляді, на спеціальному бланку**, так і **в електронній формі**, з використанням системи **Електронний Європротокол**.

Інформаційна система «Електронний Європротокол» впроваджена в МТСБУ з 01.10.2017 року. У відповідності до рішення Президії МТСБУ від 13.07.17 № 403/2017, Європротокол, оформлений з використанням зазначеної системи, є повним аналогом Європротоколів, надісланих або пред'явлених страховику у паперовій формі.

Для ознайомлення з інтерфейсом системи «Електронний Європротокол» передбачений режим демонстрації (<https://dtp.mtsbu.ua/index.html>), який також розташований на першій сторінці сайту доступу до Системи (<https://dtp.mtsbu.ua>).

Електронний Європротокол

Додаткові умови для застосування системи «Електронний Європротокол»:

1) транспортні засоби учасників ДТП повинні мати **чинні поліси внутрішнього страхування**. Якщо будь-який ТЗ забезпечений полісом іноземного страховика, необхідно використовувати паперовий бланк Європротоколу або викликати поліцію;

2) водії повинні мати при собі **справні мобільні телефони**. Хоча б один з учасників ДТП повинен мати з собою пристрій (смартфон, планшет, ноутбук) з **фотокамерою та доступом в Інтернет**.

3) **ідентифікаційні дані про страхувальника (РНОКПП або ЄДРПОУ) та про забезпечений транспортний засіб (номерний знак, марку та модель) мають бути зазначені в полісі та коректно внесені в єдину централізовану базу даних МТСБУ**. В протилежному випадку Система не зможе правильно ідентифікувати учасників ДТП.

Порядок заповнення Європротоколу в електронній формі передбачає зазначення усіх даних про ДТП в електронному вигляді, а також завантаження фото з мобільного з- використанням мережі Інтернет.

Бланк Європротоколу

- 1) бланк європротоколу заповнюється спільно з іншими учасниками ДТП.
 - 2) Заповнюється чіткими розбірливими літерами, кульковою ручкою, бажано з використанням друкованих літер.
 - 3) Не допускається внесення виправлень, якщо була допущена помилка необхідно заповнити новий бланк.
 - 4) За однією ДТП заповненню підлягає тільки один бланк європротоколу.
 - 5) Бланк протоколу складається з кількох частин: перша (розташована зліва і забарвлена у синій колір) – транспортний засіб А; друга (розташована посередині, білого кольору) - обставини; третя (розташована зправа, забарвлена у жовтий колір) – транспортний засіб В.
- При заповненні бланку протоколу кожен з водіїв повинен заповнити тільки одну його половину (жовту або блакитну), причому, яку саме частину заповнятиме один чи другий водій, значення не має. Частина присвячена схематичному зображенню страхового випадку (біла по центру) заповнюється двома учасниками ДТП. Схема події повинна бути максимально чіткою та зрозумілою.
- 6) Європротокол підписується обома водіями. Після внесення всієї необхідної інформації кожен з учасників ДТП повинен затвердити протокол підписом, щоб підтвердити правдивість викладеної інформації.
 - 7) Аркуші європротоколу розділяються для кожного з водіїв лише після підписання повідомлення обома водіями - учасниками ДТП.

Правові наслідки оформлення Європротоколу

Якщо водії скористались Європротоколом (незалежно від його форми), то вони:

1) мають право залишити місце ДТП,

2) звільняються від обов'язку інформувати відповідний підрозділ Національної поліції України про настання ДТП,

3) звільняються від адміністративної відповідальності, передбаченої за спричинення ДТП. Особа, цивільно-правова відповідальність якої застрахована, звільняється від адміністративної відповідальності за порушення правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, за умови, що учасники дорожньо-транспортної пригоди скористались правом спільно скласти повідомлення про цю пригоду відповідно до Закону України "Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» (**Прим.до ст.124 КУпАП**).

4) повинні не пізніше 3-ох робочих днів з дати ДТП звернутись зі своїм примірником заповненого Європротоколу до страховика, з яким укладали договір обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів. В разі використання системи «Електронний Європротокол» повідомлення страховикам учасників ДТП відправляються автоматично.

При оформленні Європротоколу страхове відшкодування є лімітованим. З 10.07.2022 р. відповідно до Постанови Правління Національного банку України від 30.05.2022 № 108, такий ліміт складає 80000 грн.

Оформлення ДТП при відсутності підстав для складання Європротоколу

Оформлення ДТП при відсутності підстав для складання Європротоколу

Якщо відсутні ознаки, які надають право скласти Європротокол, потрібно викликати поліцію, яка здійснює оформлення ДТП і складає:

- 1) схему ДТП;
- 2) довідку про пошкодження ТЗ;
- 3) протокол про адміністративне правопорушення;
- 4) у учасника, який за попередньою версією вчинив ДТП, вилучає посвідчення водія та видає тимчасове посвідчення водія;
- 5) матеріали справи направляє до суду.

Оформлення ДТП, внаслідок якої завдано тілесні ушкодження або заподіяна смерть

Якщо внаслідок ДТП потерпілому завдане середньої тяжкості або тяжке тілесне ушкодження або смерть, відбувається розслідування кримінального правопорушення (ст.ст.286, 286¹ КК України).

Тяжке тілесне ушкодження – тілесне ушкодження, небезпечне для життя в момент заподіяння, чи таке, що спричинило втрату будь-якого органу або його функцій, каліцтво статевих органів, психічну хворобу або інший розлад здоров'я, поєднаний зі стійкою втратою працездатності не менш як на одну третину, або переривання вагітності чи непоправне знівечення обличчя.

Тривалим вважається розлад здоров'я строком більше, ніж 21 день.

Стійкою втратою працездатності менш як на одну третину належить вважати втрату загальної працездатності від 10% до 33%.

Середньої тяжкості тілесне ушкодження – ушкодження, яке не є небезпечним для життя і не потягло за собою наслідків, характерних для тяжкого тілесного ушкодження, але таке, що спричинило тривалий розлад здоров'я або значну стійку втрату працездатності менш як на одну третину.

Оформлення ДТП, внаслідок якої завдано тілесні ушкодження або заподіяна смерть

У разі ДТП з потерпілим (потерпілими), оформлення даної події здійснює слідчо-оперативна група.

На місці ДТП складається протокол огляду місця дорожньо-транспортної події, до якого вносяться відомості про свідків події, учасників ДТП, обставини, за яких сталася подія (зокрема, погодні умови, освітлення, час доби, стан учасників ДТП) тощо. Також усі обставини ДТП фіксуються на відео-/фотозйомку, що долучається до протоколу.

Етапи кримінального провадження

1) Якщо існують істотні докази вини особи, в залежності від тяжкості наслідків ДТП, наявності обтяжуючих обставин, особа може бути затримана;

2) внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань;

3) виконання процесуальних дій в межах кримінального провадження;

4) вручення особі, яка скоїла ДТП, підозри у вчиненні кримінального правопорушення;

5) складання обвинувального акту і направлення справи до суду.

Якщо внаслідок ДТП завдано також матеріальну шкоду, потерпілий може подати позов про її відшкодування.

Обставини, які пом'якшують відповідальність

Надання домедичної допомоги, виклик швидкої медичної допомоги або доставка потерпілого до лікарні є **обов'язком** учасника ДТП. Водночас, подальша взаємодія з потерпілим також має морально-етичне значення та безпосередньо впливає на подальшу оцінку поведінки особи судом.

Відвернення шкідливих наслідків правопорушення, добровільне відшкодування збитків або усунення заподіяної шкоди (ст.34КУпАП) в адміністративних справах або добровільне відшкодування завданих збитків або усунення заподіяної шкоди і надання медичної або іншої допомоги потерпілому безпосередньо після вчинення кримінального правопорушення (ст.66 КК України) у кримінальних справах є **обставинами, які пом'якшують відповідальність.**

Обставини, які пом'якшують відповідальність

Рекомендується **запропонувати** потерпілому **компенсацію витрат** на лікування, перебування на лікарняному, ремонт автомобіля, відшкодування моральної шкоди, інших витрат, спричинених ДТП особисто або через представника.

Якщо потерпіла сторона погодилася прийняти компенсацію за завдану шкоду, рекомендується від неї **отримати відповідний документ (заяву)**, підпис на якій має бути нотаріально посвідчений.